

Наша громада – єдина родина

Де згода в сімействі, де мир і тишина,
Щасливі там люди, блаженна сторона.
І.П. Котляревський.

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА ПРО ЖИТТЯ НАШОГО КРАЮ №22(48) 1 Листопада 2019 року

Головне свято головного підприємства громади

Щороку в третю неділю жовтня, коли в Україні відзначають День працівників харчової та переробної промисловості, за святковими столами в колі рідних і близьких збираються сотні родин із нашої громади. Для них ПП «Білоцерківська агропромислова група» стало не просто місцем роботи, а й частиною життя.

На підприємстві працюють цілими сім'ями, є багато виробничих династій, а також випадків, коли саме завдяки спільній роботі люди знайомляться, закохуються, створюють союзи.

...Коли дивишся на старі фотографії виробничої дільниці, яка існувала в Білоцерківці з 1960 по 1992 рік, коли слухаєш розповіді її працівників про тодішні примітивні умови праці, грязюку, в якій майже постійно потопав двір, розумієш, який величезний стрибок зробило підприємство після реорганізації.

А як воно змінило життя громади, кожного з нас! Прокладено газ, з'явилися дороги, міст, налагоджено транспортне сполучення між селами. І це не кажучи про постійну підтримку шкіл, дитсадків, будинків культури, в цілому громади... Ми настільки звикли до благодійності ПП «БіАГР», що вже навіть не звертаємо уваги на такі «дрібниці», як ремонт дитячих закладів, фінансова допомога до свят тощо.

Добре, коли поряд є організація, яка завжди підставить своє плече. Добре, що це плече надійне й могутнє.

Група нагороджених із керівництвом ПП «БіАГР» напередодні свята.

Адже замість маленької виробничої дільниці – своєрідного перевалочного пункту молока – в Білоцерківці постало одне з найбільших та найсучасніших молокопереробних підприємств України! Щоденно тут переробляють понад 300 т молока. ПП «БіАГР» посідає друге місце в Україні за кількістю виробленого сухого молока й перше – за кількістю кисломолочного сиру. У Великобагачанському районі ПП «БіАГР» – найбільший платник податків до бюджету.

У ранкові години й увечері, коли на площу перед центральним входом

безперервно під'їжджають і від'їжджають автобуси з працівниками, розумієш не лише велич підприємства, а й те, що воно дало роботу понад півтисячі працівників. А це значить, що сотні сімей можуть із оптимізмом дивитися в майбутнє, рости й навчати дітей... І сподіватися, що ті колись теж придуть працювати на завод.

А чому б і ні? Про таку роботу можна тільки мріяти: комфортні умови, гідні зарплати, вчасні соцвиплати, забезпечення спецодягом, взяттям, а на додачу – ще й транспортне підвезення. Не треба переживати, як дістатися

на роботу, щоб не запізнитися, не треба витратити на це жодної копійки. Ви знаєте ще хоча б одне таке підприємство десь поряд? Я особисто – ні.

Втім, і високі зарплати, й соцвиплати – важливий, але далеко не головний момент при виборі місця роботи. Кожній людині хочеться, щоб її цінували й поважали. І саме на ПП «БіАГР» люди знаходять дружний колектив однодумців та можливість розкрити свій творчий потенціал, реалізувати професійні вміння, досягти кар'єрних висот.

Далі на стор. 2

Офіційно

Чому не забезпечують інсуліном?

До Білоцерківської сільської ради часто звертаються хворі на діабет та скаржаться, що не отримують інсулін.

В. о. директора Департаменту охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації Ю. В. Курилко в листі головному лікарю Великобагачанської центральної районної лікарні Л. О. Гавловському нагадує, що інсулінозалежні хворі забезпечуються інсуліном за рахунок коштів як із державного бюджету, так і з місцевих бюджетів.

На початок 2019 року потреба району в препаратах інсуліну становила 1149583 грн, а бюджетних коштів на ці цілі було виділено лише 514750 грн (тобто менше половини). Для всієї Полтавської області передбачені видатки на лікування хворих на цукровий діабет у розмірі 38189100 грн. Але наявних коштів по області вистачає лише, щоб покрити до 47% річної потреби.

Тож недостатність фінансування за вказаним напрямком Департамент пропонує вирішувати за рахунок ресурсів місцевих бюджетів або інших джерел, не заборонених законодавством.

«Соціальний працівник має бути психологом»

Так вважає Світлана Миколаївна Літвінова, соціальна працівниця, яка обслуговує непрацездатних жителів сіл Балаклія й Колосівка.

Світлані було 18 років, коли вона, художник за фахом, прийшла працювати у Великобагачанський територіальний центр обслуговування пенсіонерів і самотніх непрацездатних громадян. Дівчина розглядала цю роботу як тимчасову й не збиралася довго затримуватися в центрі. Та не дарма ж кажуть, що немає нічого постійнішого, ніж усе тимчасове. Відтоді минуло 25 років, і Світлана Миколаївна тепер не збирається нічого змінювати в своєму житті.

– Це не я професію обрала, а вона мене, – жартує жінка. Справді, щоб працювати соціальним працівником, треба мати певні риси характеру, насамперед – милосердя, співчуття до інших, терпіння й доброзичливість. А ще бути хоча б трішки психологом і вивчати характер своїх підопічних.

Попервах Світлані це не завжди вдавалося. Одного разу навіть догану отримала, хоча, як стверджує, ні в чому не була винною: просто не сподобалася підопічній. Жінка пригадує й інший випадок: одна старенька навідріз відмовилася від послуг терцентру й заборонила Світлані приходити до неї. Молода

соцпрацівниця не могла зрозуміти, в чому справа, чи, бува, чимось не образила жінку. Дуже переживала, та старші досвідченіше колеги порадили певний час не навідувати підопічну. Зрештою та сама зателефонувала: «Свето, гора з горою не сходиться, а ми ж люди. Ти прийдеш?» Звісно ж, вона прийшла. Старенька розповіла: знайома пообіцяла доглядати її за умови успадкування житла. Але коли зрозуміла, який це важкий і постійний тягар, передумала.

– Насамперед треба установити психологічний контакт із людиною, – ділиться досвідом соціальної працівниці. – Усі ж люди різні. Приміром, хтось розуміє жарти, а хтось може образитися. Та вже потім, коли вивчу характер, звички, уподобання людини, вона стає для мене близькою й рідною. Усі мої підопічні, по-суті, члени моєї родини. Я переживаю за них, а вони – за мене. Дехто порадами допомагає.

На сьогодні С. М. Літвінова опікується дев'ятьма старенькими непрацездатними членами громади. Серед них є самотні, а є й такі, які мають дітей. Ті живуть далеко й уклали угоду із територіальним центром на обслуговування батьків. І це дуже добре, що центр надає такі послуги, адже дістатися у віддалене село, щоб доглянути рідних, людям складно.

С. М. Літвінова не розлучається з велосипедом, який надала сільрада. Фото автора.

– Найважче в моїй роботі – це проводити близьких мені людей в останню путь, – продовжує соціальна працівниця. – Рік тому не стало Пелагеї Яківни Красюк. Я доглядала її майже 20 років... На щастя, у такі хвилини я ніколи не залишалася наодинці з проблемою: допомагали сільська рада, староста, рада ветеранів.

С. М. Літвінова зазначає: допомога, яку надає сільрада, неоціненна. Так, соціальних працівників повністю забезпечують спецодягом, рукавицями тощо. А ще жінка не нахвалиться велосипедом, який теж надала сільська рада. Він дуже допомагає в роботі.

Зінаїда МАТЯШОВА.

У першу неділю листопада (цього року 3 листопада) в Україні відзначають День працівника соціальної сфери. Це професійне свято тих, хто постійно опікується проблемами інших, допомагає їм у складних життєвих ситуаціях.

Від щирого серця хочу привітати всіх соціальних працівників нашої громади з професійним святом та побажати миру, добробуту, здоров'я, злагоди, терпіння, милосердя, звершення задумів та подальших успіхів.

Щиро дякую вам за сумлінну працю. Вона скромна й не завжди помітна, але завжди сповнена душевного тепла. Тож хай ваші компетентність, працьовитість, душевне тепло і надалі служитимуть людям, а свято принесе усвідомлення своєї причетності до великої справи соціального захисту людини.

Іван ЛЕЩЕНКО,
Білоцерківський сільський голова.

З Днем
працівника
соціальної
сфери

Головне свято головного підприємства громади

Закінчення. Початок на стор. 1

Про увагу й повагу до людей яскраво свідчить і той факт, що напередодні професійного свята традиційно відбувається відзначення найкращих співробітників ПП «БІАГР». От і цього року грамотами, подяками та грошовими преміями було нагороджено чимало з них.

Грамотами підприємства нагороджені: Бутяга Ярослав Васильович, майстер цеху виробництва плавленого сиру; Оробець Любов Степанівна, укладальник-пакувальник цього ж цеху; Фесенко Артем Сергійович, апаратник виробництва плавленого сиру; Приходько Юрій Олексійович і Бичова Анна Миколаївна, майстри сирцеху; Хіміч Едуард Володимирович і Лещенко Ігор Іванович, виробники сиру, сирцех; Базалук Оксана Віталіївна, приймальник сировини, цех з виробництва масла та напівфабрикатів; Тарасенко Олена Володимирівна, Данілова Вікторія Сергіївна, Карабак Марина Святославівна, Шульженко Вікторія Валеріївна, усі – маслороби; Пилай Віта Валеріївна, оператор мийної установки цеху

з виробництва масла та напівфабрикатів; Козельський Сергій Миколайович, старший апаратник цеху з виробництва сухих молочних продуктів; Крамаренко Віталій Федорович, Головка Наталія Іванівна, заготівельники продуктів і сировини; Селезень Сергій Дем'янович, машиніст насосних установок; Селін Юрій Савелійович, електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування; Кравцов Леонід Вікторович, Кравченко Олександр Анатолійович, Назаренко Олександр Сергійович, Кабаненко Володимир Іванович, усі – водії автотранспортних засобів; Глушко Наталія Вікторівна, Кропивка Марина Олександрівна, машиністи з прання та ремонту спецодягу; Дущенко Юрій Юрійович, підсобний робітник; Овчаренко Ірина Олексіївна, майстер виробничої лабораторії; Цибченко Анжела Станіславівна, Кропивка Марина Олександрівна, Швидь Світлана Олексіївна, Пузій Олія Сергіївна, усі – лаборанти хіміко-бактеріологічного аналізу; Тронько Віктор Антонович, охоронник; Кравцова Людмила Володимирівна, економіст

фінансового відділу; Самойленко Таїсія Володимирівна, комірник; Чудля Олександр Анатолійович і Канцибер В'ячеслав Юрійович, підсобні робітники; Голубич Олена Миколаївна, товарознавець відділу матеріально-технічного постачання; Болюх Володимир Анатолійович, оператор розфасовувально-пакувального автомата цеху з виробництва масла та напівфабрикатів.

Білоцерківська сільська рада напередодні свята нагородила грамотами: Бобира Володимира Олександровича, комірника складу відділу постачання і обліку ТМЦ; П'ятака Євгенія Юрійовича і Базалук Сергія Станіславовича, маслоробів цеху виробництва масла та напівфабрикатів; Безуглого Вадима В'ячеславовича, начальника відділу автоматизованої системи керування виробництвом та інформаційними технологіями; Тарасу Андрія Анатолійовича, начальника відділу збуту; Дзюбенко Лілію Миколаївну, фахівця зі збуту відділу збуту; Манашину Аллу Володимирівну, продавця продовольчих товарів;

Толстих Івана Юрійовича, апаратника пастеризації та охолодження молока цеху виробництва масла та напівфабрикатів; Чепракову Світлану Костянтинівну, охоронника відділу охорони; Воскобойника Андрія Віталійовича, оператора котельні.

До нагородження грамотами й подяками Великобагачанської районної ради та райдержадміністрації були представлені: Фененко Яна Анатоліївна, заготівельник продуктів та сировини підрозділу заготівлі сировини; Бодня Олександр Сергійович, слюсар з ремонту колісних транспортних засобів транспортного відділу; Мищенко Володимир Ігорович, майстер сирцеху; Михайленко Алла Олексіївна, укладальник-пакувальник цеху виробництва плавленого сиру; Бобир Наталія Миколаївна, майстер цеху виробництва масла та напівфабрикатів; Бутяга Ольга Борисівна, комірник складу готової продукції; Положишник Євгеній Володимирович і Шматко Оксана Володимирівна, виробники сиру сирцеху; Филипченко Михайло Васильо-

вич, інженер з комп'ютерних систем відділу автоматизованої системи керування виробництвом та інформаційними технологіями; Явтух Ігор Вікторович, старший апаратник цеху виробництва сухих молочних продуктів; Явдась Марина Вікторівна, диспетчер відділу логістики; Курадовець Валентина Іванівна, готувач суміші плавленого сиру.

Крім того, відзнаки Департаменту агропромислового розвитку Полтавської облдержадміністрації отримали: Маслій Наталія Станіславівна, бухгалтер фінансового відділу; Карташова Олена Анатоліївна, начальник господарства складського складу готової продукції відділу збуту; Мищенко Олександр Ігорович, начальник сирцеху; Борисов Дмитро Вікторович, старший юристконсульт юридичного відділу. А грамоти Полтавської обласної ради удостоєна Сенчук Валентина Іванівна, заступник директора з виробництва.

Бажаємо нових успіхів, досягнень та звершень!

Зінаїда МАТЯШОВА.

У Білоцерківці реконструюють парк «Перемога»

Білоцерківська громада долучилася до реалізації проекту польсько-української співпраці «Розвиток сучасних громад. Простір/Планування/Залучення». Учасниками цього проекту є жителі кількох ОТГ Полтавської та Сумської областей, студенти Полтавської Політехніки (колишній технічний університет), громадські організації.

Вигода від проекту обопільна. Студенти-архітектори матимуть реальну практику, навчатись не лише грамотно і зважено готувати проектні пропозиції для ОТГ, а й проводити дослідження громадської думки, брати участь у співтворчості реальних користувачів простору, аналізувати можливості, потреби території та складати це в єдиний логічний пазл. Органи місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад допомагають їм усвідомити можливості та потенціал своїх сіл, селищ та містечок, і разом створювати майбутні публічні простори громади. Таким публічним простором, який потребує реконструкції, було обрано територію Білоцерківського парку «Перемога».

Протягом двох днів, 28-29 жовтня, в приміщенні Білоцерківської бібліотеки разом працювали представники місцевого самоврядування, активісти, голови сільських рад, студенти-архітектори та координатори проекту.

Під час обговорення думок. Фото автора.

— Наша мета, — сказала, звертаючись до представників громади, координаторка проекту архітекторка Поліна Ветрова, — запланувати разом із вами якісний та практичний громадський простір — територію парку. Чому саме з вами? Тому що ви якнайкраще знаєте своє село, розумієте потреби його жителів: ваших батьків, дітей. А студенти-архітектори з фахової точки зору допоможуть розібратися, де саме та чому слід передбачати деякі речі, що можна запланувати, а що в принципі неможливо.

Перший день — аналізуємо, другий день — плануємо! Так коротко сформулювали для себе програму роботи учасники заходу. Тож у перший день учасники поділилися на три групи, які умовно назвали «Громада», «Сусідство», «Простір». Це потрібно було, щоб у процесі дискусії краще зрозуміти, чого не вистачає на тери-

торії парку й поблизу нього для ефективного використання громадського простору. Потрібно було також визначитися, як цей парк буде працювати, що в ньому буде цікавого і навіть в парку щось планувати в принципі.

А вже наступного дня студенти висунули багато ідей, чимало з яких були й справді корисними. Допомігав організувати обмін думками президент фундації «Інший простір» польський фахівець Вітек Хебановський.

Проект реалізується в Україні польською фундацією Inna Przestrzeń у співпраці з ГО «Гадяч дружній», Полтавською Політехнікою, ГО «Інститут розвитку територіальних громад Полтавщини» та співфінансується в рамках програми польської співпраці в галузі розвитку Міністерства закордонних справ РП (www.polskarotoc.gov.pl).

Сергій МИКОЛЕНКО.

Скажи булінгу «Ні!»

У наш час проблема булінгу (цькування) на жаль, стала доволі розповсюдженою явищем: у багатьох країнах світу серед дітей набувають поширення прояви жорстокості, агресії та психологічного тиску.

Вчителі Бірківського НВК вважають, що краще проводити профілактичні заходи щодо булінгу, ніж реагувати на вже виявлені випадки цькування. Тому класні керівники та практичний психолог приділяють велику увагу профілактичній роботі щодо цього негативного явища.

У рамках проведення тижня протидії булінгу в Бірківському НВК від-

булося багато заходів для дітей різного віку. Зокрема, вихованці дитячого садка вчилися вирішувати конфлікти, миритися та пробачати. Старші діти аналізували та пояснювали свої емоції, боролися зі злістю та незадоволенням, опановували вміння відстоювати свою думку та сказати «Ні» охочим познущатися з когось.

Важливим аспектом у протидії булінгу є співпраця з батьками, з сім'ями в цілому. До Бірківського НВК завітала Маргарита Сергіївна Козир, інспектор з ювенальної превенції сектору превенції Великобагачанського відділу поліції. Вона зустрілася з учнями та батьками, відповіла на їхні запитання.

Вихованці дитсадка вчилися миритися та пробачати.

Відзначили День українського козацтва

Великобагачанщина — це край, де зароджувалося українське козацтво й де донині бережуть історичні традиції. З давніх давен наш народ шанував свято Покрови Пресвятої Богородиці, яка вважається заступницею українського козацтва. Нині на цей день припадають ще й День захисника України та День Українського козацтва.

Відзначили ці свята й козаки Великобагачанського куреня Українського козацтва, до складу якого входять Подільська, Балаклійська та Красногорівська сотні.

Зранку представники куреня в Красногорівці поклали квіти до меморіальної дошки на будинку, в якому мешкав зачинатель козацького руху в районі, один із засновників куреня, член Ради старійшин Українського козацтва Леонід Іванович Рябенко. Хвилиною мовчання вони вшанували світлу пам'ять славного побратима.

Далі святкування перемістилося до Великої Багачки. За давньою козацькою традицією дійство освятили священники Української православної церкви. Святковою колоною козаки пройшли центром селища. Як символ любові й скорботи до підніжжя пам'ятника Т. Г. Шевченка, до Вічного вогню та до пам'ятного знаку учасникам АТО лягли квіти.

У районному Будинку культури з нагоди свята відбулася розширена козацька рада, на якій групу козаків нагородили козацькими відзнаками за активну участь у роботі куреня.

А зроблено й справді багато: участь у зльоті патріотичних сил України в Холодному Яру, участь у роботі Великої козацької ради в м. Чернівці, організація стрільб із автомата

Калашникова козаків та одинадцятикласників району у військовій частині м. Миргорода, поїздка до колись козацтва — острова Хортиця, благоустрій території біля пам'ятного знака Героям Небесної Сотні...

Долучилися козаки куреня й до заходів із військово-патріотичного виховання школярів: екскурсії учнів Красногорівської та Білоцерківської шкіл до Холодного Яру; військових польових зборів одинадцятикласників; зльоту молодих козачат та джур «Козацька ватра-2019»; військово-патріотичних ігор школярів «Джура», «Захисник Вітчизни» та «Петлюрівський вишкіл»; змагань учнів, присвячених Дню козацтва та Дню Української армії.

Принагідно висловлюємо вдячність Білоцерківському сільському голові, його заступникові та відділу освіти виконавчого комітету Білоцерківської сільської ради за тісну співпрацю та за надані кошти для придбання форми для команди «Джура».

Завершилося свято козацтва великим святковим концертом та традиційним кулішем.

Ростислав РОЖКО,
осавул, курінний отаман
Великобагачанського куреня
Українського козацтва.

Проект «Міняю школу»

Після заходу дев'ятикласники поспілкувалися та обмінялися враженнями.

Щоб дізнатися, як навчаються однолітки в сусідньому населеному пункті, щоб цінувати те, що є в рідній школі та перейняти позитивний досвід сусідів, треба зовсім небагато. У рамках проекту «Міняю школу» дев'ятикласники Красногорівської та Подільської шкіл на один день помінялися місцями навчання. А після цього поспілкувалися й обмінялися враженнями.

Цей захід був корисним і для учнів, і для вчителів.

Виконком Білоцерківської сільської ради та ветеранська організація глибоко сумують з приводу смерті

жителя с. Балаклія, учасника бойових дій, ветерана праці

КОРНІЄНКА

Григорія Максимовича;

жителя с. Балаклія, дитини війни, ветерана праці

БОЙКО

Віри Яківни;

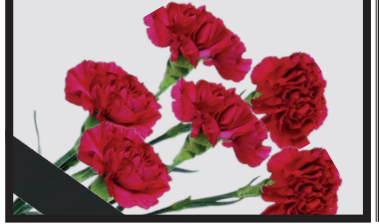
жителя с. Поділ, вдови загиблого учасника бойових дій

ПАНАСЕНКО

Мотрони Яківни

і висловлюють щирі співчуття

рідним і близьким покійних.

Діамантове весілля подружжя Срібних

Раніше ми розповідали про подружжя з Красногорівки й Білоцерківки, які в любові та злагоді прожили 60 років.

Є така пара й у Колосівці. 8 листопада своє діамантове весілля відзначають Ганна Никифорівна й Олександр Михайлович Срібні.

— Колись Колосівка була велелюдним селом, а людей об'єднувала тваринницька ферма, — говорить 79-річна Ганна Никифорівна, яка тут народилася й виросла. — Тодішня колгоспна ферма була невеликою:десь близько 300 голів ВРХ, усі роботи виконувалися вручну, тому робочих місць вистачало ледь не на все село. А ще в колгоспі був свинарник, де я працювала. І зараз якби не ферма, село б давно поросло бур'янами. Дехто каже, що від ферми смердить, що її треба закрити. Ми живемо поряд із нею, й нам не смердить, навіть коли вітер поверне з того боку. Ми розуміємо, що завдяки фермі в людей є робота, а в Колосівці — дорога й міст. І коли ми бачимо, як дітей автобусом возять у школу (ще й учитель супроводжує), то мимоволі порівнюємо з тим, як було раніше. Хіба можна передати словами, як тоді люди жили: взимку діти в школу йшли по льоду, а коли затопить, то переправлялися на човнах...

Ганна Никифорівна народилася 18 червня 1941 року — за кілька днів перед початком війни. Вона була наймолодшою в багатодітній родині, де виховувалося семеро дітей. Щоправда, двоє померли ще малими.

— Старшій сестрі на той час виповнився 21 рік, старшого брата призвали в армію, він повернувся лише 1947 року, до того мене й не бачив, — розповідає жінка. — Попри різницю у віці, сім'я у нас була дружною й роботящою. Ми все життя підтримували один одного. Я залюбки вчилася в школі, дуже хотілося продовжити навчання, але не судилося: після 7 класу пішла працювати. Батьки були вже старенькими, допомогти мені нічим не могли. Навпаки, я мусила їм допомагати.

Тож свою мрію вона втілила в дітях: усі троє отримали вищу освіту...

Якщо сьогодні в Колосівці близько 50 дворів, то 60 років тому їх було 90 чи, може, й 100. І, як свідчить моя співрозмовниця, в селі було багато молоді. Улюбленим місцем, де збиралися люди після роботи, був, звичайно ж, клуб. Двічі на тиждень там крутили фільми, в інші дні жителі села самі готували та показували спектаклі, влаштовували концерти, танці чи й просто гуртом співали.

Саме там, біля клубу Ганну й побачив її май-

бутній чоловік. Струнка дівчина з довгою косою одразу запала йому в душу.

— Вона була бідовою, та вона й зараз така, — говорить Олександр Михайлович, і очі його одразу спалахують любов'ю до дружини.

Він — повна протилежність Ганни Никифорівни: спокійний, урівноважений і неквапний. Олександр Михайлович вважає за краще промовчати, коли дружина гнівається. Нехай останнє слово залишається за нею! Певно, саме ця життєва мудрість та поступливість і гарантує міцний та тривалий сімейний союз. Певно, саме так Бог і парує людей.

Олександр Михайлович народився 1936 року на хуторі Киричаї неподалік Бірок. Батько пішов на фронт і не повернувся: помер у госпіталі від ран. Мати самотужки виховувала трьох синів. Сашко був найстаршим, тож рано подорослішав, мусив допомагати матері й слугувати за приклад братам.

— Я закінчив 8 класів і коридор, — жартує чоловік. А далі пояснює: ходив у 9-й клас Білоцерківської школи, але потім кинув навчання, бо вважав його неперспективним. Класи були переповненими: понад 30 учнів у кожному. Якщо вчитель питає учня раз на чверть, то й добре. У школу хлопець ходив через день, бо вдома було багато роботи. Зрештою, завербувався на заготівлю лісу в Архангельськ. Працював із осені до весни, саме в цей період болотиста місцевість замерзала й можна було валити ліс та вивозити деревину.

Невдовзі юнака призвали в армію, служив розвідником на кордоні з Афганістаном — у м. Термез Узбецької РСР. Там же освоїв професію водія, тож коли повернувся додому, став працювати в колгоспі водієм вантажівки.

Але в Колосівку на побачення з коханою Ганнусею їздив на велосипеді.

— Познайомилися ми навесні 1959 року, — згадує чоловік. — Зустрічалися до осені, а побралися якраз на Жовтневі свята.

Спочатку молоді жили в Киричаях, та потім переїхали в Колосівку. Працювали в колгоспі, самотужки зводили хату — омріяну власну оселю, своє родинне гніздячко.

— Раніше люди були дуже дружними й допомагали один одному в усьому, — говорить Ганна Никифорівна. — Це зараз за все треба платити, а тоді люди збиралися на толоки й гуртом зводили один одному хати. Нам допо-

Ганна Никифорівна і Олександр Михайлович Срібні. Фото автора.

магали мої брати й сестри, односельці. Ми теж ніколи не відмовляли людям.

У будинку, зведеному 1968 року, Срібні живуть і зараз. Тут виросли їхні троє дітей: Наташа (1961 року народження), Мишко (1962) і Антоніна (1969). Тут залюбки проводили літо онуки (їх у подружжя шестеро: троє дівчат і троє хлопців).

Наче пташенята, виросли й вилетіли з родинного гнізда діти: Михайло живе в Бірках, Антоніна — в Красногорівці. На жаль, Наталя зовсім молодою пішла засвіти. В колись просторому будинку Ганна Никифорівна та Олександр Михайлович залишилися вдвох.

— Наше життя було нелегим, сповненим роботи, — підсумовує господар. — Я весь час був за кермом: і вдень, і вночі. Вдень працював у колгоспі, а вночі, як правило, треба було когось везти в лікарню чи ще в якихось нагальних справах. Особистого транспорту тоді в людей не було, то користувалися колгоспною машиною.

Її й залишали в Колосівці як чергову. Траплялося, що й засинав за кермом. Дітей практично не бачив. Отож їхнє виховання й уся домашня робота лягали на плечі дружини. Вдень працює в ланці, а потім по господарству...

1996 року подружжя вийшло на пенсію, але Олександр Михайлович після цього ще кілька років працював у колгоспі: теслею, а потім сторожем. Ганна Никифорівна теж не сиділа без діла: постійно доглядала корову, свиней, птицю. Лише останніх 5 років Срібні не тримають корови.

— Ми роботи не боїмося, труднощів теж, — продовжує дружина. — Найстрашніше в житті — хоронити своїх дітей...

Старенькі разом проводжають мене до хвірточки і довго дивляться вслід... Вони завжди раді гостям, та з особливим нетерпінням чекають приїзду дітей, онуків і маленького правнучка Юри.

Зінаїда МАТЯШОВА.

У житті, як на довгій ниві: було всього...

На околиці села Поділ у низькій мазанці з маленькими вікнами, що глибоко позападали у глиняні стіни, живе Людмила Олександрівна Катренко. Холодні тумани глибокої осені принесуть у листопаді їй на подвір'я 85-ту осінь її життя. Вона зустрічає мене в своїй оселі, трохи ніяковіючи від надмірної уваги до себе. Відкритий погляд, живі очі й привітна усмішка видають колишню дівочу вроду й завзяття, а ясний розум і пам'ять зберегли до найменших деталей усі подробиці минулого, в якому було всього: і поганого, і хорошого...

Народилася вона в Коноплянці рік по тому, як жахливий голодомор нищівною косою пройшовся по містах і селах Полтавщини. Була одна у батьків: братик, що з'явився на світ роком раніше, помер, проживши лише два тижні. Попри малий вік, німецьку війну добре пам'ятає: дитяча душа вразлива, тож переживання і стреси залишили глибокий слід на все життя.

Німці спали на соломі й украли ковбасу

Улітку 1941 року німці стрімко просуваються вглиб країни. Кілька днів у садку коло їхньої хати стояв обоз із нашими військовими, чекали розпорядження командування: займати оборону чи відступати. Вони попросили маму попрайти їм одяг, та вже увечері хутко прибіг солдат і зібрав у лантух замочену, але ще непограну білизну: надійшов наказ терміново рухатися на Полтаву! А на ранок у селі з'явилися німці.

— Сполошив нас один молодий червоноармієць, який не встиг утекти зі своїми, — згадує Людмила Олександрівна. — Прибіг до нас і просить: «Спасіть, сховайте мене!» А мама: «Куди ж ми тебе, дитино, дінемо»? Ми посідали в повітці на жолобі, де корова їла: я, мама, дядина, їхній хлопчик, бабуса, ще й тітка поперед. А він весь запряжений був: у формі, стрічка з патронами, автомат, шабля... Кинувся, було, на вогнище, в сіно... І тут заходять у двір німці. Настановили автомати на нас: «Рус, рус!».

Мама каже: «Нема, нема». Коли хлопець спускається згори, кидає автомат, піднімає руки вгору: «Здаюсь! Не чіпайте їх».

Німці не застрелили полоненого, відібрали в нього зброю, ремінь, набої й повели з собою. Більше його ніхто не бачив. А у великій бабусиній хаті оселилося четверо німців, серед яких один був за старшого і трохи говорив російською. Ніякої агресії непрошені гості не проявляли й були налаштовані цілком миролюбно. Навіть спати вони вклялися в сінях, на соломі, не виганяючи господарів із хати.

— Один німець, правда, був дуже вредний: яку деревину на дворі не побачить — починає її рубати на дрова, піч топити, — розповідає Людмила Олександрівна. — Палко наш заготовив дошки, щоб змайструвати хлів для поросяти, так німець почав ті дошки рубати. Мама кинулася до старшого, бажаючи його, щоб той припинив руйнацію. Старший зрозумів її і заступився: заборонив рубати дошки й показав німцю: он ліс, іди туди й шукай дрова там!

Дитяча пам'ять міцно закарбувала «картинки» тих днів і мамині перекази: як у бабусин двір заїхало чотири танки, як дядина вночі різала в кукурудзі поросля, щоб німці не бачили. Як дорослі обсипали те м'ясо сіллю, складали в бочки і закопували. А ще дядина вночі начиняла кишки й смажила ковбасу, щоб дітям було що їсти. А на ранок, стомлена, втратила пильність: частину печені вирішила закопати за повіткою про запас і не

Людмила Олександрівна Катренко. Фото автора.

помітила, як її вислідив німець. Вона закопує, а німець за нею підглядає. Тільки-но жінка повернулася в хату, як німець розгріб ту схованку, забрав усі торбинки, закинув на танк і поїхав!

Сильний переляк позначився на здоров'ї

Запам'ятала Люся, як довелося їм усім терміново покинути домівку й бігти на Кременчук: німці оголосили всім мешканцям, що село будуть бомбити. Пікали через трасу Полтава-Київ (тоді це була ґрунтова дорога) в бік Кременчука. Через кілька кілометрів натрапили на давнє покинуте село, де колись жили куркулі. Їхні хати тоді зруйнували, але погребі залишилися. І тут, у цих погребях,

порослих чагарниками, їхні дві сім'ї жили кілька днів. А потім баби вирішили сходити в село, щоб забрати сюди корів, аби дітям було молоко.

— Уявляєте, — розповідає Людмила Олександрівна, — баби повернулися в село, а їхні корови цілі й неущожені: німці їх доїли і пили молоко. Та найдивніше те, що німці їм дозволили забрати корів, тільки перед цим здоїли собі молока!

Пам'ятає Люся, як корова мало не вбила маму. Це було тоді, коли вони поверталися з вимушеної евакуації із закинутих погребів. Корова, відчувши знайому місцевість, щодуху понеслася додому. І потягла за собою маму, яка не могла звільнитися від мотузки, закрученої на руці! Від

того переляку за маму в дитини потім лікарі діагностували невроз серця, їй заборонили навіть навчатися в школі: настільки сильними були в Люсі напади серцебиття.

А потім додому повернувся батько. Він усе життя працював біля коней. А коли німці наступали, коней повантажили у вагони і повезли на Миргород. Разом із ними поїхав і батько. У Миргороді вони простояли днів п'ять, а потім вирішили евакуювати табун до Полтави. Поки довезли коней до Полтави, а там уже німці, вказівок ніяких немає, роби, що хочеш, начальство все розбіглося... Коні голодні, копитами б'ють, скрегоцють зубами! Що робити? Батько разом із іншими скотарями повідчиняли вагони, повипускали коней, а самі, хто як міг, добиралися додому.

— Тата було не впізнати, — ледь стримуючи сльози, розповідає Людмила Олександрівна. — Увесь чорний, зарослий, поїдений вошами! Вошви було стільки, що вони ямки повигризли на тілі — на шиї, на обличчі, на спині. Мама стягла з нього увесь одяг, спалила його, а потім зіграла води й почала вимивати батька. А сама й думає: що німцям сказати? Хто це? Та як не дивно, все обійшлося. Мама представила німцям батька як свого «пана» (тобто чоловіка). А мене — як його дочку, я була дуже схожа на нього. Старший німець із розумінням це сприйняв і розказував, що в нього у Німеччині теж залишилися дружина і двоє кіндерів. І хтозна, чи діждуться вони його повернення.

Та найцікавіше було далі. Німці насмажили ковбаси, посідали їсти й запросили до столу батька: «Сідай, пане, з нами їсти!» Налили у чарки спирт: собі повні, а батькові — половину. «Вам не можна, пане, одразу пити повну стопку, помрете! Бо ваш організм не звик».

Поповнення в нашій громаді

Вітаємо Анастасію Сергіївну та Романа Петровича Іванових із с. Білоцерківка з народженням сина В'ячеслава. Хай росте здоровим, щасливим, розумним, кмітливим, веселим та життєрадісним на радість батькам і всім оточуючим! Бажаємо успіхів, удачі та радості вашій родині. Односельці та жителі громади.

Дні народження відзначають члени нашої громади:

30 жовтня
РОЖКО РОМАН РОСТИСЛАВОВИЧ
(с. Поділ), учасник АТО – 30 років;

1 листопада
ГАМАЛЯ ІВАН АНТОНОВИЧ
(с. Красногорівка) – 60 років;

2 листопада
КАТРЕНКО ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА
(с. Поділ) – 85 років;

3 листопада
ХАЛЯВА НІНА ПЕТРІВНА
(с. Білоцерківка) – 70 років;

6 листопада
ПЕДАН ВАЛЕНТИНА ДМИТРІВНА
(с. Балаклія) – 60 років;
КУЦЬ СЕРГІЙ ГРИГОРОВИЧ
(с. Балаклія) – 60 років;

10 листопада
КУЛИНИЧ МАРІЯ ІВАНІВНА
(с. Бірки) – 80 років;

11 листопада
ВЕРЕТЕЛЬНИК МИКОЛА ОЛЕКСІЙОВИЧ
(с. Поділ) – 70 років;
ТУР ТЕТЯНА ІВАНІВНА
(с. Дзюбівщина) – 60 років

Виконком Білоцерківської сільської ради, рада ветеранів та члени громади щиро вітають іменинників і бажають міцного здоров'я, невичерпної енергії та душевної рівноваги. Хай біди і тривоги омивають поріг вашого дому, хай усі дні вашого життя повняться щастям та оптимізмом, а життєва дорога буде рівною та довгою.

Нехай добром наповнюється хата, Достатком, щирістю і сонячним теплом. Хай буде вірних друзів в ній багато, Прихильна доля огорта крилом! А весні будуть світлі, легкокрилі, Не буде втоми лагідним рукам. Нехай здійсниться те, що не збулося, І добре серце не підкориться рокам!

Ви несете світло, мир і радість

Із 2013 року в Україні 9 листопада відзначають Всеукраїнський день працівників культури та аматорів народного мистецтва.

Завдяки щоденній праці клубних працівників, бібліотекарів не міліють джерела духовності, правди і краси. Тому ставлення до працівників культури – це індикатор суспільного благополуччя. Адже саме культура формує людину особистістю, об'єднує членів громади, робить нас неповторними, неможливими на інших.

На території Білоцерківської ОТГ функціонують КЗ «Бібліотека Білоцерківської ОТГ» та 5 бібліотек-філій, у яких послуги читачам надають 6 високопрофесійних бібліотекарів; 7 клубних закладів, де працюють 22 професійних працівників культури та задіяно понад 200 артистів-аматорів (41 колектив). 8 із них мають звання «народний». Дуже приємно, що колектив культурних працівників поповнили справжні професіонали. Це молодий, але досвідчений працівник Сергій Таран (звукорежисер Білоцерківського СБК), Наталія Шіян (директор Бірківського СБК). Ярослава Бехтер дуже швидко опанувала посадові обов'язки керівника художнього колективу і влилася в лави культурних працівників.

Художні колективи громади об'єднують людей різного віку. Приміром, танцювальний колектив «Капітошка» Білоцерківського СБК (керівник Аліна Михайлик) відвідують діти 3—6 років. Трохи старші танцюристи входять до складу дитячого колективу «Юність» (керівник Світлана Грищенко) і вже цілком професійно почуваються на сцені. Грація, динаміка й хореографічна майстерність учасників танцювального колективу «Кумоньки» (ним теж керує С. Грищенко) давно підкорили серця глядачів.

Юні, дзвінкоголосі, закохані в пісню... Саме так можна охарактеризувати дівочий вокальний ансамбль «Співаночка» Балаклійського СБК (керівник Юрій Михайлик). Із нетерпінням чекають глядачі на виступи народного аматорського фольклорного ансамблю «Подільночка» Подільського СБК (керівник Раїса Панасенко).

Юні, дзвінкоголосі, закохані в пісню... Саме так можна охарактеризувати дівочий вокальний ансамбль «Співаночка» Балаклійського СБК (керівник Юрій Михайлик). Із нетерпінням чекають глядачі на виступи народного аматорського фольклорного ансамблю «Подільночка» Подільського СБК (керівник Раїса Панасенко).

Закінчення. Початок на стор. 3

Старший узяв кухоль і розбавив батькову чарку водою: «Тепер пийте! А як звикнете, будете пити по повний!» Так тато й пробув усю війну вдома, поки наші не прийшли.

«Вишивала я узори»

Білоцерківська початкова школа у війну працювала. Люся закінчила два класи, а потім лікарі заборонили навчатися через часті напади серцебиття. Вже після війни двоюрідні сестри, які вчилися у Полтаві на медсестер, розпитали одного професора, що сталося та як лікувати Людмилу.

— То в неї стався невроз, — діагностував професор.

— А як же лікувати цю хворобу?

— Та ніяк. Нехай п'є гоголь-моголь.

Тоді міксерів не було, й мама колотила гоголь-моголь доньці ложкою.

— І знаєте, допомогло! — розповідає Людмила Олександрівна. — Я переросла, а як вийшла заміж, забула, де воно і є, те серце.

Коли Людмилі виповнилося 13 років, сестра привела її у Решетилівську вишівальню імені Клари Цеткін, філія якої була в Білоцеркві. Тямуща дівчина швидко опанувала мистецтво вишивки. Вишивала узори на блузках, сорочках, хитромудрі орнаменти на скатертях і салфетках.

— На різних тканинах я вишивала: на маркізеті, на шовкові. Найважче було на маркізеті працювати. Воно ж таке тонке, як павутинка! Лець потягнеш сильніше — і

Найбільша кількість виїздів концертів у інші села та інші райони, участь у фестивалях та конкурсах на рахунок аматорських колективів Білоцерківського СБК, зокрема народного аматорського вокального ансамблю «Струмочок» (керівник Валентина Моспан).

дружна родина, згуртована пісню. В Красногорівському СБК функціонує три колективи зі званням «народний», двома з яких керує справжній професіонал Тетяна Іващенко. Приємно, що нас, культурних працівників, оточують заохані в народну пісню люди, які не лише несуть у маси свій талант та

рит» Огіривського СК (керівник Валентина Бондар).

Протягом 2019 року працівники культури проводили різні за формою та тематикою культурно-дозвілєві заходи, висвітлювали події місцевого, загальнонародного та державного значення. І кожне свято було по-своєму цікавим, красивим, захоплюючим...

Радію, шановні колеги, коли ви об'єднуєтесь, щоб разом підготувати та провести цікавий захід. Ви не уявляєте, як мені приємно, що ви згуртовуєтесь, підтримуєте та допомагаєте один одному... Подумки я аплодую вашому запалу та духу, на якому тримається культурне життя Білоцерківської громади. Завдяки вашим особистим якостям, жертвовності, цілеспрямованості та наполегливості вдається зберігати та примножувати культурні традиції, надбані нашими дідами-прадідами! Ваші виступи доносять людям найголовніші заповіді наших сердець, змушують глибоко замислитися та заглянути в таємні куточки власної душі. Без перебільшення, ви несете світло, мир, радість, примирення, покаання, очищення, віру та любов!

Наша громада цілком заслужено вважається однією з найкращих в області (і, певно, в Україні також) за розвитком культури. Недарма ж переймати досвід у Білоцерківку приїжджають представники інших громад із усієї України.

Користуючись нагодою, хочу привітати зі святом професійних працівників культури, тих, хто вже на заслуженому відпочинку, а також артистів-аматорів та всіх причетних до розвитку та розвитку галузі. Щиро вдячна Білоцерківському сільському голові І. В. Лещенку, його заступникам П. П. Рибальченку, старостам Н. І. Добросок, А. В. Вільховому, Н. П. Падалій, постійним спонсорам усіх свят у громаді В. В. Кордубану, Ю. В. Кордубану, В. М. Рясному. Бажаю всім міцного здоров'я, успіхів у роботі, оптимізму, натхнення та подальшого процвітання культури в громаді.

Наталія ЛУК'ЯНЕЦЬ, завідувача сектором культури і туризму Білоцерківської сільської ради.

Шановні працівники культури та аматори народного мистецтва!

Шановні працівники культури та аматори народного мистецтва!

Український народ упродовж віків трепетно зберігав та передавав із покоління в покоління народну пісню, танець, музику й слово, витвори майстрів народної творчості, національні ідеї. Вони підживлювали й зміцнювали надію людей на краще майбутнє.

Зараз те саме робите й ви. Тож завдяки вашим любові до прекрасного, самовідданий праці та силі духу примножуються культурні досягнення та традиції нашої Білоцерківської громади, Полтавської області й України в цілому.

Дозвольте привітати вас із професійним святом. Щиро бажаю вам міцного здоров'я, щастя, благополуччя, великих творчих успіхів і невичерпної наснаги. Хай здійсняться всі ваші життєві плани, надії та мрії, а кожен день буде світлим і сонячним, дарує радість творчого натхнення і життєвих перемог.

Іван ЛЕЩЕНКО, Білоцерківський сільський голова.

Попереду всіх колективів області переможці найрізноманітніших фестивалів і конкурсів всеукраїнського та міжнародного рівня (м. Одеса, м. Дніпро, м. Вінниця) цього року народний аматорський фольклорний ансамбль «Яснозір'я» (керівник заслужений працівник культури України Василь Моспан, Бірківський СБК) та народний аматорський фольклорний колектив «Горлиця» (керівник Тетяна Іващенко, Красногорівський СБК).

«Горлиця» — це не просто унікальний колектив, це міцна і

виконавську майстерність, а й на громадських засадах виконують роботу з організації концертів тощо. Передусім хочеться згадати Ніну Володимирівну Скрипник — старосту народного аматорського хорового колективу «Живі джерела» (керівник заслужений працівник культури України Григорій Серьожкін). Роботи в неї вистачає, адже колектив налічує понад 40 учасників.

Неабияке захоплення викликають талант, майстерність та різноманітний репертуар театрального колективу «Фаво-

лопнула ниточка! Прямо, як у Павла Тичини, пам'ятає:

«Ой артіль моя, «Трояндо»!

Маркізет, мадеполам...

Вишивала я узори

З тривогою пополам».

Однак важко було непосидючій дитині витримати таке випробування: цілий день сидіти неперушно: у спині боліло, під грудьми давило... Тож мама знайшла їй роботу на фермі — свиней порати. Теж нелегко було, та хоча б не сидіти!

Потім Людмила вийшла заміж: трапився наче непоганий хлопець, сирота, на 5 років старший за неї. У 1955 році зіграли весілля, у 1956 році народився синок, назвали Борисом.

— Ішла заміж — думала, краще буде, а воно ще гірше стало, — сміється бабуся. — Чому? Бо він пив... 30 років прожили ми разом. А потім чоловік почав блудити, битися, то я його й кинула...

А як синові виповнився рік, доля піднесла Людмилі ще одне випробування.

— Я працювала на фермі, тягала воду з колодязя. І якось журавель переломився і вдарив мене по голові. Та так сильно, що зачепило нерв, 6 швів накладали! Я не могла повернути голову — так різкі болі були, носом кров текла... Голова боліла нестерпно. Поїхала в Полтаву робити рентген. А там як глянули — не хотіли мене одпускати: треба, кажуть, лягати в лікарню мінімум на 2 тижні, пролікуватися. А в мене вдома хазяйство, ко-

рова, мала дитина...

Єдина розрада — пісня

Не послухала Людмила лікарів, повернулася додому. І попросилася за рекомендацією лікарів перевести її на легшу роботу. Та хіба була тоді в колгоспі легка робота? Її послали прибирати в конторі. Треба було носити відрами воду, мити два поверхи приміщення, а ще періодично розшукувати в полі чи деінде партійних активістів та повідомляти про партійні збори: мобільних телефонів тоді не було.

— Єдина розрада в мене була — співати в самодіяльному хорі. Особливо, як вийшла на пенсію. Збирала нас тоді Раїса Панасенко, заклубом, 9 душ таких віком, як я, — розповідає Людмила Олександрівна. — І двічі на тиждень ми займалися в клубі, вчилися правильно співати. А потім стали виступати по селах: у районі співали, в Гоголевому. Виборювали грамоти, призи на різних конкурсах, заслужили звання народного хору.

До 80 років співала в хорі Людмила Олександрівна. Зараз уже не до співів: тиск стрибає, спину ломить, ноги в колінах болять, важко ходити. Та вона на місці не всидить: хоч і поволі, але ходить, порається по господарству. Щодня її навідує невістка або син, які живуть поруч. Має бабуся двох дорослих онуків, а недавно діждалася й правнука.

Отаку собі долю вишила звичайна українська жінка: і червоні стібки в ній є, та й чорних немало...

Сергій МИКОЛЕНКО.